

Digital myndighetspost (SOU 2024:47)

Fi2024/01470

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) ser att en ökad användning av digital post är en viktig pusselbit i främjandet av digitalisering.

Kronofogden har förståelse för regeringens ambition att uppnå en ökad användning av Mina meddelanden och inser att inskränkningen i den kommunala självstyrelsen behöver göras genom lag. Kronofogden anser dock att det är olyckligt att den styrning som utredningen vill åstadkomma formuleras som ett nytt, detaljerat regelverk. Den föreslagna lagen om användning av myndighetsgemensam infrastruktur för digital post bildar ett ytterligare lager på det redan komplexa regelverket bestående av tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), registerförfattningar och dataskyddsregler. Den föreslagna lagtexten ger intryck av att materiella, juridiska prövningar ska göras i fråga om vilken post som ska skickas via infrastrukturen, vilket Kronofogden uppfattar som onödigt.

Den handlingsdirigerande effekt som utredningen vill åstadkomma borde rimligtvis kunna uppnås med en mer allmänt hållen skrivning, som exempelvis att post ska skickas genom Mina meddelanden *i den utsträckning det är möjligt* eller liknande.

Kronofogden kan vidare inte se behovet av att skilja på olika slags post och ifrågasätter därför om definitionen av myndighetspost är nödvändig.

Kronofogden har i regleringsbrev haft i uppdrag att ansluta sig till Mina meddelanden och använder nu, som framgår av utredningen, infrastrukturen i hög grad och ökar användandet i den takt myndigheten förmår. Kronofogden avser att ytterligare öka sin användning av digital post, men ser det inte som realistiskt att den utvecklingen kommer vara fullbordad till den 1 januari 2026. Om lagförslaget i nuvarande utformning blir verklighet behövs det minst två år från beslutad lag för att hinna ställa om.

Ett vanligt problem hos Kronofogden är att myndighetens kunder som raderar sin applikation för digital brevlåda tror att de därigenom avregistrerar sig från digital post och kommer att få fysisk post i fortsättningen, vilket inte stämmer. Det faktum att en kund har raderat sin applikation genererar inget felmeddelande hos avsändande myndighet, varför utskicken fortsätter att göras via infrastrukturen medan kunden riskerar att inte nås av posten. Kronofogden anser att detta är ett problem som behöver lösas innan en obligatorisk användning av Mina meddelanden träder ikraft.

Kronofogden vill även upplysa om att myndighetens registerlagstiftning¹ i många fall hindrar att handlingar skickas ut elektroniskt. Det är angeläget att den nya dataskyddsregleringen som har föreslagits i SOU 2023:100² kommer på plats, eftersom den möjliggör elektroniska utlämnanden i fler fall.

På sida 159 i betänkandet anges att Kronofogden skickar 77 % av sin totala mängd utskick via Mina meddelanden. Den siffran ska rätteligen vara 46 % (avseende utskick till både fysiska och juridiska personer).

I detta sammanhang vill Kronofogden nämna att myndigheten, tillsammans med Försäkringskassan och Domstolsverket, har hemställt om att utökade möjligheter till delgivning ska utredas.³ I hemställan anges bl.a. följande.

Utvecklad funktionalitet i Mina meddelanden samt digital spikning

Delgivningslagen är i sig teknikneutral och det finns inga hinder mot att delge handlingar digitalt. Så sker också i dag i relativt stor omfattning. Vad som komplicerar det hela är att det inte finns något enkelt sätt att säkerställa att handlingarna som ska delges har kommit den enskilde till handa. Den enskilde måste således aktivt bekräfta att denne mottagit handlingen genom att logga in på myndighetens webbplats eller på annat sätt kontakta myndigheten.

Mot ovan bakgrund finns det skäl att överväga att utveckla tjänsten Mina meddelanden i syfte att underlätta digitala delgivningar. Lämpligtvis skulle det kunna ske genom en funktionalitet som gör att en automatisk läskvittens skickas till den delgivande myndigheten när den enskilde öppnar den handling som ska delges i sin digitala brevlåda. Samtidigt erhåller den enskilde ett automatgenererat meddelande med information om att denne anses delgiven. Att en handling öppnats i den säkra miljö som en digital brevlåda utgör får normalt anses som tillräckligt bevis för att delgivning skett. Den beskrivna utvecklingen torde

¹ Lag (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

² Framtidens dataskydd – Vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden (SOU 2023:100).

³ Hemställan om att utreda förbättrade möjligheter till delgivning, Ju2024/00309.

kunna genomföras utan ändringar i delgivningslagen. Möjligen kan någon mindre revidering av 6 § delgivningsförordningen bli aktuell.

/.../

Inte minst om det i framtiden blir obligatoriskt med en digital brevlåda, men även annars, kan inrättandet av vad som skulle kunna betecknas som digitalt spikning övervägas. Med digital spikning avses ett delgivningssätt där handlingen skickas till mottagarens digitala brevlåda och att delgivning därefter anses ha skett, antingen omedelbart eller efter viss tid, utan något krav på bekräftelse/läskvittens. Förutsättningarna för att få använda delgivningssättet behöver bli ytterligare överväganden. En tänkbar ordning är att digital spikning skulle kunna aktualiseras när andra delgivningsförsök misslyckats och det kan antas att den som söks avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Kronofogden anser att utvecklingen av funktionaliteterna i Mina meddelanden är angelägen och att frågan om digital delgivning är en betydelsefull förbättringspunkt.

Det här beslutet har fattats av rikskronofogde Fredrik Rosengren. Verksjurist Lovisa Forsblad har föredragit ärendet. I den slutliga handläggningen har även biträdande rikskronofogde Cecilia Hegethorn Mogensen, rättschef Ulrika Lindén, verksamhetsdirektör verkställighet Mats Bengtsson, verksamhetsdirektör krav och betalning Tomas Höglund, verksamhetsdirektör överskuldsettning Kristin Alm, Hr-direktör Maria Johansson, verksamhetsstödsdirektör Marie Olausson, kommunikationsdirektör Pernilla Gyllner och It-direktör Annika Steffner deltagit. Beslutet har godkänts digitalt och saknar därför underskrift.